

Enköpings kommun
skol.dia@enkoping.se

2019-04-16

1 (18)

Dnr 405-2018:7197

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Westerlundska gymnasiet i Enköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Westerlundska gymnasiet avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Westerlundska gymnasiet i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lektionsstrukturen inte bara innefattar introduktion och genomförande utan även en planerad uppföljande avslutning.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre utsträckning arbetar med att utforma ett samlat arbete med att skapa studiero för samtliga elever i skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *hög utsträckning*.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405-2018:7197) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Rektorn följer upp, analyserar och genomför nödvändiga förbättringsåtgärder

Skolinspektionens granskning visar att rektorn har god kännedom om skolan genom att kontinuerligt följa upp och analysera verksamheten. Detta uppföljnings- och analysarbete gäller såväl kunskapsresultaten, undervisningen inklusive det arbetsplatsförlagda lärandet, samt tryggheten och studieron. Granskningen visar till exempel att skolan under innevarande läsår har infört en digital plattform där lärarna regelbundet lägger in elevernas resultat samt om de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst

ska uppnås. Dessa resultat använder sedan rektorn för att kontinuerligt skapa sig en nulägesbild samt genomföra nödvändiga förbättringsåtgärder som att till exempel se till att antalet examinationer för eleverna utökas, så att de får fler möjligheter att visa sina kunskaper. I intervju med rektorn framgår även att hon genom den digitala plattformen kan se en skillnad i elevernas delaktighet och inflytande över undervisningen, vilken enligt rektorn har förbättrats. Av skolans egen verksamhetsplan för läsåret 2018/19 framgår vidare att ett av enhetens utvecklingsområden är att andelen kursbetyg med lägst betyg E samt att andelen elever som når gymnasieexamen ska öka. Av nationell statistik¹ framgår att detta är ett relevant mål då andelen elever som når examen inom tre år, med examensår 2017/18, sammantaget är lägre än för riket. Av granskningen framgår vidare att eleverna på skolan ett par gånger per läsår fyller i så kallade "mittkursenkäter" avseende undervisningens kvalitet. Dessa enkäter analyseras sedan av rektorn, programrektorerna och lärarna på olika typer av möten. I syfte att utveckla undervisningen fattar då rektorn beslut om nödvändiga förbättringsåtgärder. Under innevarande läsår arbetar till exempel alla arbetslag med att tillämpa ett språkutvecklande arbetssätt. Av dokumentation och i intervju med lärare och rektor framgår vidare att detta arbete följs upp regelbundet vid ett flertal tillfällen under läsåret, samt att arbetet utvecklas efter dessa uppföljningar. Granskningen visar även att ämneslag och arbetslag arbetar specifikt med ett av tre områden som skolledningen har beslutat inriktningen på. Dessa tre områden är digitalisering, språkutvecklande arbetssätt och värdegrund. Varje ämneslag och arbetslag har sedan utifrån en egen analys av vad som är nödvändiga förbättringsåtgärder för just det program de verkar inom, prioriterat något av dessa mål. Rektorn följer även regelbundet upp elevernas arbetsplatsförlagda lärande genom att varje program där det ingår har en genomtänkt struktur samt hur den del av utbildningen som genomförs arbetsplatsförlagt ska utvärderas. Det arbetsplatsförlagda lärandet följs även upp både genom att arbetsplatserna regelbundet besöks av skolan och genom den dokumentation som elever och lärare gör. Utöver det har även varje programrektor ett ansvar att, genom de ansvariga lärarna, kontinuerligt följa upp elevernas arbetsplatsförlagda lärande. Granskningen visar således att rektorn på flera sätt skapar förutsättningar för att genomföra undervisningen på bästa sätt. I intervju och av observationer framgår även att ett flertal

¹ Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokA>

lärare tycker att de har de förutsättningar de behöver för den specifika undervisnings-situation som de olika programstrukturerna kräver.

Rektorn ger ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn verkar för att alla elever får samma möjligheter att lyckas i skolan, oavsett könstillhörighet. I intervju med rektorn framkommer bland annat att de har gjort vissa insatser i de gymnasieprogram som riskerar att bli könsstereotypa. Den insatsen handlar bland annat om att genom olika strategier arbeta för att jämställdhetsperspektivet är närvarande i undervisningen. Rektorn uppger till exempel i intervju att hon utifrån de enkäter som eleverna regelbundet genomför kan se om undervisningen påverkas av elevernas könstillhörighet. Rektorn uppger även att de diskuterar detta i yrkesprogrammets branschråd² i syfte att öka medvetenheten och kunskapen inom detta område. I intervju framkommer vidare att skolan har arbetat med olika metoder för provkonstruktion för att motverka att hamna i könsstereotypa beskrivningar, samt att personalen har genomgått en HBTQ-utbildning³. Det framgår vidare att rektorn följer upp och uppmärksammar jämställdhetsarbetet i de lektionsobservationer som genomförs regelbundet av skolledningen. Av Skolinspektionens enkät med elever framgår vidare att en övervägande del anser att det stämmer helt och hållet att deras lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar⁴.

Rektorn leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn fokuserar på att undervisningen är i centrum för utvecklingsarbetet. Skolan är organiserad i ämneslag och arbetslag som har olika fokusområden och inriktningar i sitt arbete. Genom skolans organisation

² I syfte att stärka samarbetet mellan gymnasieskolan och arbetslivet, för att yrkesutbildningarna bättre ska motsvara arbetslivets behov.

³ Utbildning för att få strukturer för att systematiskt arbeta med till exempel HBTQ-personers livsvillkor samt normer kopplade till kön.

⁴ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. Av enkäten framgår att 47 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet och 30 procent att det stämmer ganska bra att deras lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar.

har lärarna sedan, både inom programmen och i de ämnen de undervisar i, även möjlighet att samverka i olika konstellationer. Av granskningen framgår även att rektorn har en helhetssyn kring skolans arbete och på vilket sätt olika kompetenser i skolan kan finnas med i det arbetet. I intervju med rektorn framkommer till exempel att hon leder det team som kallas "pedagogiskt stöd" där specialpedagoger och speciallärare är med. Att rektorn är ledare för detta team uppger hon beror på att hon vill ha en helhetsbild av undervisningen och att de som är med i det teamet arbetar mot hela skolan. Varje programrektor har även ett visst ämnesansvar som innebär att de arbetar mer övergripande med att hitta utvecklingsområden inom ett ämne. Programrektorerna stämmer sedan tillsammans med skolans ämneslagledare, som är lärare, regelbundet av vilka pedagogiska samtal som förs. I detta uppföljningsarbete ingår även rektorn. Detta gör det möjligt för rektorn att utveckla det kollegiala lärandet och följa upp att det sker ett sådant i undervisningen. Genom denna organisation är även rektorn involverad i och har möjlighet att utveckla samt skapa en lärande organisation. I intervju med elever framgår att de, inom det program de går, märker att lärarna samverkar med varandra. När det gäller obehöriga lärare introduceras de i yrket på samma sätt som de nyanställda. Det vill säga genom ett introduktionssamtal samt en utsedd ansvarig lärare som stöttar den nyanställda, eller obehöriga, läraren.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Undervisningen är delvis målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Av Skolinspektionens granskning framgår att undervisningen oftast är varierad och stimulerande för eleverna. Av både intervjuer och i observationer framgår att lärarna i flertalet undervisningssituationer växlar mellan arbetsformer och arbetsuppgifter. I intervju samt observationer framkommer vidare att undervisningen vanligtvis är välbalanserad där arbetsprocesserna är anpassade till lektionens längd samt att det är lagom många uppgifter så att eleverna hinner slutföra sitt arbete. Granskningen visar

vidare att eleverna vid ett flertal tillfällen upprätthåller ett engagemang under hela lektionen. Däremot saknas ofta en planerad avslutning på lektionen. Av granskningen framkommer även att elevernas arbetsplatsförlagda lärande är välplanerat. Både elever och lärare berättar i intervju med Skolinspektionen att de arbetar med att göra handledarna på arbetsplatsen där eleverna ska genomföra sin utbildning väl förberedda. Lärarna gör vidare regelbundna besök samt har kontinuerlig kontakt med handledarna på arbetsplatsen. Skolinspektionen noterar vid några observerade lektionstillfällen att läraren inte har planerat elevernas uppgifter till lektionens längd.

Skolinspektionen uppfattar dock att läraren vid dessa tillfällen ändå genomför undervisningen så att den är både intressant och lärorik för eleverna. Även Skolinspektionens enkät visar att en stor del av eleverna tycker att skolarbetet är intressant⁵. Observationer visar också att lärare ofta använder flera förklaringsmodeller för att försäkra sig om att eleverna förstår. Vid några observerade tillfällen ställer läraren ett flertal kortare frågor till eleverna. Läraren använder då digitala verktyg och ställer frågor interaktivt, vilket gör att lärarna kan ha en kontinuerlig dialog med eleverna och fånga de frågor de har avseende den specifika uppgift de arbetar med. Detta leder vidare till att eleverna, enligt vad Skolinspektionen uppfattar, behåller sitt engagemang. Av granskningen framgår även att eleverna vanligtvis vet vad de ska lära sig och vilka uppgifter de ska arbeta med. Det gäller i den skolförlagda såväl som den arbetsplatsförlagda undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är strukturerad och har ett sammanhängande logiskt flöde. Det är även vanligt att de olika delmomenten i undervisningen främjar syftet med undervisningen. Granskningen visar vidare att lärarna vanligtvis ger en tydlig förklaring till vad lektionens syfte är. Av intervjuer framgår vidare att eleverna för det mesta vet vad de ska göra och vad de ska lära sig. Av Skolinspektionens observationer framgår att lärarna vanligtvis har en genomtänkt struktur på lektionen med en tydlig introduktion och genomförande. Däremot är det mindre vanligt att lärarna har en gemensam och/eller uppföljande avslutning på lektionen. Observationer visar till exempel att det är vanligt att lektionen avslutas genom

⁵ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. Av enkäten framgår att 13 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet och 63 procent anser att det stämmer ganska bra att skolarbetet är intressant.

att lärarna meddelar att lektionen är slut och att eleverna helt enkelt går ut ur klassrummet. Exempel på hur lektioner avslutas är att läraren säger "Okej, tack för idag, vi ses!" eller "Hörrni, det börjar dra ihop sig till lunch. Tack för idag!" utan någon sammanfattande uppföljning eller framåtsyftande planering. Vid andra lektioner får eleverna på egen hand lämna klassrummet när lektionstiden är slut. Vid några observerade tillfällen informerar läraren, några minuter innan lektionens slut, om att de behöver avsluta och att eleverna ska plocka ihop sitt material.

Eftersom lärarna sällan har en gemensam och/eller uppföljande avslutning på lektionen bedömer Skolinspektionen att ett arbete behöver inledas avseende hela lektionens struktur. Detta beskrivs nedan under avsnittet "identifierat utvecklingsområde".

Undervisningen utmanar och stimulerar eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Skolinspektionens granskning visar att flertalet lärare har höga förväntningar på eleverna. Av både observationer och i intervjuer framgår även att lärarna vanligtvis anpassar undervisningen efter elevernas enskilda behov och förutsättningar. Observationer visar ett flertal exempel på hur lärare både ger elever mer utmanade uppgifter samt bekräftar eleverna i arbetsprocessen. Westerlundska gymnasiet är en skola med ett stort utbud av gymnasieprogram, både högskoleförberedande, yrkesförberedande samt introduktionsprogram, vilket gör att det naturligt finns en variation i hur undervisningen utformas så att den är motiverande och meningsfull för alla elever. Av granskningen framgår att skolan på ett flertal ställen har en lärandemiljö som motiverar eleverna på flera sätt. Elevernas motivation visar sig till exempel genom att eleverna ofta får uppgifter som de tycker är angelägna och intressanta, vilket även framkommer i intervju med Skolinspektionen. I intervju och av observationer framgår vidare att lärarna ofta skapar förtroendefulla relationer och bidrar till att eleverna både blir nyfikna och har positiva förväntningar. Det framgår även att lärarna skapar ett tillåtande klimat och ofta uppmuntrar eleverna att göra sitt bästa. Granskningen visar också att flera elever känner sig trygga med att svara på frågor, även om svaret inte är helt rätt. Av Skolinspektionens enkät framgår vidare att en stor andel elever tycker att

lärarna får dem att tro på sig själva i skolarbetet samt att lärarna förväntar sig att de ska göra sitt bästa⁶.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna anpassar arbetssätt i undervisningen och på så sätt stimulerar och utmanar eleverna. Flera elever uppger i intervju att de tycker att de både får ledning och stimulans av lärarna. I intervju framgår att lärarna vanligtvis vet vilka behov och förutsättningar eleverna har, bland annat genom det digitala system skolan använder. I några intervjuer med elever och lärare framgår vidare att svårighetsgraden på uppgifterna inte alltid är tillräckligt stimulerande för eleverna. Det framgår dessutom att eleverna vill ha mer utmaningar genom till exempel ännu mer intresseväckande frågeställningar och uppgifter, så de inte blir omotiverade och tycker att utbildningen känns meningslös. I intervjuer framgår dock att detta kontinuerligt uppmärksammas genom bland annat de mittkursenkäter eleverna gör regelbundet där de får berätta om sin uppfattning om undervisningens kvalitet. Även rektorn och programrektorerna uppger att de har ett system för att följa upp och sätta in utvecklingsåtgärder avseende elevernas behov av mer utmaningar i undervisningen.

Eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar att lärarna på olika sätt arbetar med elevernas förmåga att ta ansvar för sitt eget lärande. Flera observationer visar att lärarna till exempel arbetar med att ställa intresseväckande frågor samt låter eleverna använda olika metoder för att resonera och diskutera i klassrummet. Även om inte alla lärare gör detta så använder majoriteten av lärarna olika typer av arbetsformer för att uppmuntra eleverna att framföra sina synpunkter. Även de elever som har svårt att i olika sammanhang uttrycka sina synpunkter ges möjlighet att på ett varierat sätt framföra dessa. Det kan då exempelvis ske via den "chatt"-funktion som finns i det digitala system skolan använder för kommunikering.

⁶ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. Av enkäten framkommer att 21 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet och 51 procent att det stämmer ganska bra att "Mina lärare får mig att tro på mig själv i mitt skolarbete". Av samma enkät framgår att 50 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet och 39 procent att det stämmer ganska bra att deras lärare förväntar sig att de ska göra sitt bästa.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna ger eleverna inflytande i undervisningen. Termensenkäter avseende undervisningen används ofta för att utveckla undervisningen både under pågående kurs och av undervisningen som helhet. Elever uppger även i intervju att de tycker att lärarna lyssnar på dem så att de kan få inflytande i undervisningen. Av Skolinspektionens enkäter framkommer visserligen att en relativt stor andel av eleverna tycker att det stämmer ganska dåligt att de har inflytande över undervisningens innehåll⁷, men i intervju med Skolinspektionen framgår att ett flertal elever har uppgett sådana svar för att de tycker att det är "bra som det är". I intervju med lärare och skolledning framgår vidare att de har arbetat med detta område. De insatser som har gjorts, till exempel den enkät eleverna svarar på avseende undervisningens kvalitet, är en insats som genomförts för att ge eleverna större inflytande i undervisningen. Detta är även något som rektorn lyfter fram som en positiv utveckling hon har sett avseende elevernas möjlighet till inflytande i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lektionsstrukturen inte bara innefattar introduktion och genomförande utan även en planerad uppföljande avslutning.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen vanligtvis är varierad och stimulerande, men att det är sällan som lektionsstrukturen innefattar en uppföljande och sammanfattande avslutning. Konsekvensen av detta är att eleverna riskerar att uppleva undervisningen som meningslös samt att de inte ges möjlighet att veta var de befinner sig i sitt lärande. Detta kan i sin tur leda till att eleverna inte kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inleda ett arbete med att lärarna organiserar undervisningen så att även en avslutande del genomförs på ett strukturerat sätt. Av skollagen och gymnasieskolans läroplan framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. I läroplanen står vidare att lärarna ska organisera och genomföra undervisningen så att eleverna upplever att kunskap är

⁷ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. I enkäten svarar 7 procent att det stämmer helt och hållet på påståendet: "Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll". På samma påstående svarar 46 procent av eleverna att det stämmer ganska bra och 41 procent att det stämmer ganska dåligt. 6 procent av eleverna svarar att det inte stämmer alls.

meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Läroplanens första kapitel anger även att eleverna ska bli medvetna om att nya kunskaper och insikter är förutsättningar för personlig utveckling samt att skolan ska stärka elevernas självförtroende och tro på framtiden. Skolinspektionen vill därför i sammanhanget betona vikten av att alla elever får möjlighet till en undervisningssituation som är genomtänkt, strukturerad och stimulerande, även i lektionens avslutande delar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan arbetar i viss utsträckning samlat för att skapa studiero

Av Skolinspektionens granskning framgår att skolan delvis arbetar samlat med att skapa studiero men att det skiljer sig i hur lärarna arbetar med detta. Av intervjuer framkommer att eleverna upplever att lärarna gör olika och att det finns lärare som "inte bryr sig" samt att lärarna kan verka ointresserade av se till att studiesituationen präglas av studiero. Elever uppger till exempel i intervju att studieron varierar mellan olika klasser och program. Lärarna uppger i intervju att det samlade arbetet kring studiero varierar beroende på hur arbetslagen arbetar med detta. Skolinspektionens observationer visar att eleverna vanligtvis ägnar sig åt skolarbetet under lektionstid. Av observationer framkommer även att elever, när de arbetar enskilt, tillåts att prata om annat eller hålla på med sin mobil eller dator, som inte är kopplat till den skoluppgift de genomför. Detta sker då utan att läraren uppmärksammar detta eller aktivt ser till att eleverna återgår till skolarbetet. I Skolinspektionens enkät finns liknande resultat där hälften av eleverna anser att lärarna ser till att det är studiero på lektionerna. Liknande resultat i samma enkät finns avseende frågan om eleverna har studiero på

lektionerna⁸. Av intervjuer med lärare framgår vidare att rektorn inte har arbetat för att lärarna ska använda olika forum för att diskutera studieron, men att de har pratat om studieträning gemensamt.

Eftersom arbetet med att skapa och upprätthålla studiero endast i vissa delar leder till att eleverna kan ägna sig åt skolarbetet på lektionerna bedömer Skolinspektionen att ett arbete behöver inledas avseende det samlade arbetet med att skapa studiero. Detta beskrivs nedan under avsnittet "identifierat utvecklingsområde".

Det finns ett medvetet arbete med att skapa en trygg skola

Skolinspektionens granskning visar att det finns ett medvetet och kontinuerligt arbete med att skapa trygghet i skolan så att respekten för allas lika värde förstärks. I intervju framgår att flera elever upplever att skolan har blivit mycket tryggare nu än den varit tidigare. Även lärarna och rektorn säger i intervju att de kan se en tydlig förbättring inom detta område. I Skolinspektionens enkät framgår att en övervägande del av eleverna upplever att de känner sig trygga i skolan⁹. Av både observationer och i intervju framgår även, enligt vad Skolinspektionen uppfattar, att relationerna mellan elever och lärare präglas av tillit. Detta innebär också att skolan har goda förutsättningar för ett välfungerande förebyggande arbete, vilket ger eleverna större möjligheter att nå goda skolresultat. Av granskningen framgår även att de som arbetar i skolan värnar om att det ska finnas en ömsesidig respekt mellan lärare och elever, samt att alla lärare tar ansvar för att upprätthålla tryggheten i skolan. Av granskningen framgår vidare att rektorn aktivt analyserar och kartlägger hur tryggheten faktiskt är och vad som behöver göras. Ett fokusområde för några ämneslag är "värdegrund" vilket enligt rektorn har gett goda resultat.

⁸ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. Av enkäten framgår att 51 procent av eleverna tycker att det stämmer ganska bra, 23 procent att det stämmer ganska dåligt och 4 procent att det inte stämmer alls att "Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna". Samma enkät visar att endast 20 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet att "Jag har studiero på lektionerna", 48 procent tycker att samma påstående stämmer ganska bra och 22 procent att det stämmer ganska dåligt.

⁹ Skolenkäten hösten 2017 <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>. Av enkäten framkommer att 50 procent av eleverna tycker att det stämmer helt och hållet och 36 procent att det stämmer ganska bra att de känner sig trygga i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre utsträckning arbetar med att utforma ett samlat arbete med att skapa studiero för samtliga elever i skolan.

Granskningen visar att rektorn behöver arbeta med att utforma ett samlat arbete med att se till att det är studiero i såväl lärmiljön som i skolans övriga utrymmen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att i högre utsträckning arbeta med att utveckla och säkerställa att elevernas behov av studiero tillgodoses. Genom detta kan även lärarna arbeta för att komma överens om och diskutera gemensamma strategier och förhållningssätt avseende studieron. Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det är, enligt Skolinspektionen, därför även av vikt att lärarna är tydliga i sitt ledarskap så att eleverna ägnar sig åt skolarbete under lektionerna och på så sätt bli tankemässigt utmanade och stimulerade i undervisningen. I Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning *Stöd och stimulans i klassrummet – rätten att utvecklas så långt som möjligt*¹⁰ framkommer bland annat att elever som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga. I samma granskning framgår att det är rektorn som ska säkerställa att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om viktiga gemensamma strategier och arbetssätt i skolan. Gymnasieskolans läroplan anger att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande samt att lärarna tillsammans med eleverna ska diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen. Granskningen av Westerlundska gymnasiet visar visserligen att det på skolan finns ett arbete med att skapa och upprätthålla studiero men att lärarna har olika förhållningssätt avseende detta arbete. Skolinspektionen rekommenderar således att rektorn inleder ett arbete med att säkerställa att överenskommer och rutiner är tydliga samt att det skapas forum för lärarna och eleverna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt för att skapa och bibehålla studiero. Skolinspektionen framhåller även i sammanhanget vikten av att rektorn fortsätter arbetet med att tillsammans med lärarna utvärdera

¹⁰ Skolinspektionen (2014), *Stöd och stimulans i klassrummet – rätten att utvecklas så långt som möjligt*, Rapport 2014:2, Stockholm: Skolinspektionen.

undervisningen. Detta i syfte att göra den tankemässigt utmanande och stimulerande, vilket även får goda effekter på studieron

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Lärarna analyserar avvikelser i lärarnas omdömen och betyg i syfte att granska om det sker en likvärdig bedömning

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn ser till att bedömningar av elevernas kunskapsutveckling sker kontinuerligt samt att de betyg som sätts är likvärdiga. Granskningen visar även att rektorn ger lärarna förutsättningar att sammanställa betyg och nationella provbetyg. Sådana förutsättningar ges både för de skolförlagda såväl som de arbetsplatsförlagda delarna av utbildningen. Granskningen visar vidare att rektorn regelbundet följer upp lärarnas samlade bedömningar, omdömen och betyg samt resultat på nationella prov och resultat på elevernas arbetsplatsförlagda lärande. I intervju framkommer även att rektorn fokuserar på om det kan finnas avvikelser i betygssättningen samt vad sådana kan bero på. När rektorn har identifierat avvikelser har hon sedan diskuterat dessa med berörda lärare för att kunna genomföra nödvändiga förbättringsinsatser. Vidare uppger rektorn att hon analyserar kunskapsresultaten både per program och per ämne för att på så sätt kunna fånga upp elevernas kunskapsutveckling under pågående utbildning. Av nationell statistik framgår att det är genomgående låga resultat, jämfört med riket, på ett flertal av skolans program¹¹. I intervju med rektorn uppger hon att detta är identifierat och att de har analyserat olika anledningar till detta. Rektorn uppger dock att hon kan se en förändring i arbetet med elevernas kunskapsresultat under innevarande läsår vilket hon tror beror mycket på det digitala inrapporteringsystem skolan använder regelbundet.

¹¹ Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokA>

Rektorn uppger vidare att hon märker den förändringen genom att lärarna visar att de förstår vikten av att rapportera in resultaten i det digitala systemet.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kunna samverka avseende kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn både arbetar med, och ger förutsättningar, för lärarna att kvalitetssäkra sin egen bedömning av elevernas kunskaper. Av granskningen framgår att rektorn till exempel har gett lärarna tid och möjlighet att sambedöma både nationella prov och andra resultat. Sambedömning är även ett av skolans fokusområden vilket bland annat framkommer i flera av Skolinspektionens intervjuer. I intervju framgår även att insatsen som rektorn har gjort avseende sambedömning har lett till att lärarna fått möjlighet att utveckla sin bedömarkompetens samt att de numera har nått en större samsyn kring vad som står i styrdokumentet och vilka kunskaper som är viktiga. Detta arbete är dock i nuläget begränsat till de olika ämnen eleverna läser och genomförs således inte på programnivå. Rektorn uppger även i intervju att de har inlett ett samarbete med grundskolor i kommunen för att på så sätt utveckla lärarnas kunskaper och metoder att göra professionella bedömningar. Utöver det har rektorn gett några lärare möjlighet att inleda ett arbete med en forskargrupp i syfte att utveckla arbetet med utmana och ge alla elever tillräckliga möjligheter att nå så långt som möjligt i sin utbildning och således även skapa ändamålsenliga bedömningsdiskussioner.

På Skolinspektionens vägnar

X Madelen Kling

Beslutsfattare
Signerat av: Madelen Kling

X Kajsa Öhman

Föredragande
Signerat av: Kajsa Öhman

I handläggningen av ärendet har även utredare Lars-Henrik Bergström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 12 lektionsobservationer
- 6 gruppintervjuer med elever
- 3 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor samt skolans programrektorer
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5, 6, 7 och 8 februari 2019. Besöket genomfördes av Kajsa Öhman och Lars-Henrik Bergström.

Westerlundska gymnasiet ligger centralt i Enköping. Skolan är uppdelad i flera skolbyggnader som ligger i närheten av varandra. På skolan finns 7 yrkesprogram, 5 högskoleförberedande program, gymnasiesärskola samt introduktionsprogram. Denna granskning avser de högskoleförberedande programmen, yrkesprogrammen samt introduktionsprogrammen. Läsåret 2017/18 gick cirka 1212 elever i skolan, enligt Skolverkets nationella statistik. 376 elever gick då ett yrkesprogram, 643 elever gick ett högskoleförberedande program och 193 elever gick ett introduktionsprogram. Skolan leds av en rektor som i sin ledningsgrupp har 6 programrektorer med olika ansvarsområden.